

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії та соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НДВД 2.2.6 СОЦІОЛОГІЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Освітньо-професійна програма _____ Соціологія _____

спеціальність _____ 054 Соціологія _____

факультет _____ Історичний _____

2021-2022 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Соціологія громадської думки» для здобувачів вищої освіти ОП «Соціологія»
Спеціальність 054 Соціологія

Розробники:

Слющинський Б.В., професор кафедри філософії та соціології, доктор соціологічних наук, професор.

©Слющинський Б.В., 2021 рік
© МДУ, 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	
		денна	заочна
Кількість кредитів денної – 4 заочної – 4	Галузь знань: 05 «Соціальні і поведінкові науки»	Нормативна	
Модулів - 2		Рік підготовки: 3-й	
Змістовних модулів - 2	Спеціальність (професійне спрямування): 054 Соціологія	Семестр	
Індивідуальне науково-дослідницьке завдання зав вибором студента		2-й	1-й
		Лекції	
		24 год.	20 год.
		Практичні, семінарські	
16 год.		10 год.	
Загальна кількість годин: денної - 120 заочної - 120	Лабораторні		
	-	-	
Тижневих годин для денної (заочної) форми навчання: аудиторних – 40 самостійної роботи студента – 7	Освітній рівень «Бакалавр»	Самостійна робота	
		78 год.	128 год.
		Індивідуальні завдання	
		2 год.	2 год.
		Вид контролю:	
		залік	залік

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

- для денної форми здобуття вищої освіти – 40/60%
- для заочної форми здобуття вищої освіти – 20/80%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Соціологія громадської думки» є одним з обов'язкових курсів для студентів спеціальності «соціолог». У рамках цього курсу вивчається соціологія громадської думки як одна з галузевих і спеціальних соціологічних теорій в структурі наукового знання. Для цього у рамках курсу громадська думка аналізується як важливий духовно-практичний феномен, розкривається генезис теоретичних підходів до вивчення феномену громадської думки, а також формування методичних основ прикладного дослідження громадської думки в сучасному суспільстві.

Предмет курсу - сфера громадської думки.

Мета курсу «Соціологія громадської думки» - освоєння предмета, основних теоретичних підходів, методів і методик, вживаних для вивчення громадської думки. Курс сприяє соціалізації студентів, їх здатності аналізувати соціальну, у тому числі політичну реальність.

В ході вивчення цього курсу студенти повинні опанувати методики і понятійний апарат соціологічних досліджень громадської думки, що досягається регулярним повторенням пройденого матеріалу. У рамках цього курсу передбачається рішення наступних завдань: визначити предмет і місце соціології громадської думки в системі соціологічного знання, а також її взаємозв'язок з іншими громадськими науками; простежити генезис теоретичних підходів до вивчення феномену громадської думки; ознайомитися з найважливішими теоретичними і емпіричними дослідженнями українських і зарубіжних фахівців вивчення громадської думки; розкрити соціальну природу, соціологічні характеристики і властивості громадської думки як важливого духовно-практичного феномену; визначити основні сфери формування громадської думки; виявити проблеми методичного забезпечення вивчення громадської думки в соціології; освоїти основні методики прикладних досліджень громадської думки; набути практичних навичок емпіричних досліджень громадської думки; вивчити актуальні проблеми громадської думки в сучасній Україні.

Метод вивчення цієї дисципліни є новаторським, інтерактивним. Хоча основна частина учбової роботи студентів проводиться у вигляді лекцій і семінарського зайняття, освоєння курсу також припускає самостійне вивчення додаткової літератури, виконання індивідуальних завдань, а також спільну групову дискусію в ході семінарів. Семінари проводяться не лише у формі класичного зайняття з переліком обговорюваних питань, але і як своєрідні бліц-опитування, що виявляють думку студентів з тієї або іншої проблеми. У програму курсу включений індивідуальний аналіз громадської думки по вибраних проблемах. Це допомагає освоїти навички збору даних і аналізу громадської думки.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі: Навчальна дисципліна «Соціологія міжнародних відносин та політики» призначена для здобувачів вищої освіти спеціальності 054 «Соціологія» та входить до циклу вибіркових дисциплін професійної підготовки. Курс пов'язаний із дисциплінами: політологія, культурологія, глобалістика, конфліктологія, філософія.

Передумови для вивчення: опанування дисциплін загальної підготовки «Історія соціологія», «Філософія», дисциплін професійної підготовки «Вступ до фаху», «Загальна соціологічна теорія», «Сучасні соціологічні теорії» та формування на основі їх вивчення необхідних навичок.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Тема 1. Суспільна свідомість і громадянська думка

Суспільна свідомість як система духовних методів ставлення людей до навколишнього світу і до самих себе. Структура суспільної свідомості та її різновиди. Стан масової свідомості. Громадянська думка як стан суспільної свідомості, спосіб її формування и вияву, як духовно практичне утворення, елемент суспільних відносин. Пізнавальні можливості громадської думки. Її зв'язок з формами, рівнями і сферами суспільної свідомості.

Тема 2. Соціальна природа, структура і сутність громадської думки

Потреби та інтереси особистості, система духовних цінностей основні збудники уваги людини до соціальних явищ і процесів. Об'єктивні й суб'єктивні чинники формування громадської думки. Індивідуальна, групова і суспільна думка, їх взаємозв'язок і взаємодія. Основні характеристики громадської думки: розповсюдженість, інтенсивність, стабільність і динамічність, зрілість. Громадська думка – цілісна динамічна система. Знання, уявлення, оцінки, ціннісні орієнтації, установки, вольові та емоційні складники в структурі громадської думки. Поняття суб'єкта, носія та виразника громадської думки. Різноманітність і різнорівневість суб'єктів громадської думки. Особистість, соціальні групи, суспільство як суб'єкти громадської думки. Роль світоглядної культури суб'єкта. Об'єкт громадської думки. Критерії вибору об'єкта: суспільний інтерес, диспутивність, компетентність. Розширення кола об'єктів як неодмінний елемент розбудови демократичного суспільства.

Тема 3. Формування громадської думки

Об'єктивні умови та суб'єктивні чинники формування громадської думки свідоме і стихійне в процесі формування громадської думки. Можливості й управління або маніпулювання громадською думкою. Основні етапи процесу формування громадської думки. Способи формування (навіювання, переконання, наслідування, вплив ідеалу тощо), їх переваги і недоліки. Вплив установок і стереотипів. Засоби формування громадської думки. Специфіка масових засобів і міжособистісного спілкування.

Тема 4. Функціонування громадської думки

Громадська думка регулятор суспільних відносин. Сутність пізнавальної, аналітичної, виховної та контрольної функцій громадської думки. Чинники розвитку громадської думки (основні – другорядні, керовані – стихійні, контрольовані – невідконтрольні тощо). Особливості переходу плюралізму думок у монізм громадської думки. Поняття функціонування громадської думки та межі функціонування. Якісні характеристики функціонуючої думки як основні індикатори її дослідження. Різновиди існування та вияву, безпосередня залежність зрілості і дієвості громадської думки від рівня поінформованості суб'єкта і виразника. Поєднання раціонального та емоційного елементів у структурі функціонуючої громадської думки.

Тема 5. Специфіка громадської думки різних соціальних спільнот

Залежність громадської думки від становища суб'єкта в соціальній структурі, демографічних характеристик, типу місця проживання і т.п. вплив на думку людини її безпосередньої включеності в різновиди життєдіяльності. Особливості громадської думки різних соціальних спільнот за інтенсивністю, зрілістю, форми вияву та ін.. вплив специфічних інтересів соціальних груп на тематичний діапазон громадської думки.

Вичленування рівнів громадської думки залежно від її суб'єкта. Специфіка виявлення і вивчення громадської думки соціальних спільнот різних рівнів.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Тема 6. Напрями вивчення громадської думки

Фундаментальний і прикладний напрями вивчення громадської думки. Особливості організації дослідження залежно від його спрямування. Взаємозв'язок локальних, регіональних та загальнодержавних досліджень, їх координація. Змістовий напрям дослідження громадської думки. Вивчення рівня інформованості населення, особливостей особистої та масової інформації. Основні якості соціальної інформації: повнота, змістовність, систематичність, диференційованість, оперативність, загальнодоступність та ін.. формальні й неформальні канали та види інформації. Критерій оцінки ефективності інформаційного процесу. Соціально-психологічний напрям дослідження. Єдність раціонального і чуттєвого в громадській думці. Точка зору і позиція. Комплексне вивчення громадської думки і масових настроїв.

Тема 7. Методи дослідження громадської думки

Особливості використання соціологічних методів у вивченні громадської думки. Вибір методу залежно від напрямку і теми дослідження. Основні етапи дослідження. Залежність типу та обсягу вибірки від предмета дослідження. Проблеми якісної і кількісної репрезентації, врахування соціально-демографічних груп і груп свідомості.

Тема 8. Особливості виявлення і фіксації нових тенденцій в громадській думці

Використання широкого арсеналу методичних засобів у дослідженні громадської думки. Специфіка фокус-груп як способу виявлення змін у суспільних позиціях і настроях людей. Процедури проведення фокус-груп. Особливості поєднання цього методу с масовими опитуваннями. Анкетування – основний спосіб виявлення громадської думки: можливості, переваги і недоліки. Особливості формування анкеті для виявлення і фіксації громадських позицій та настроїв респондентів. Місце і можливості методу спостереження у вивченні громадської думки.

Тема 9. Процедури аналізу масової інформації та документів

Взаємодія засобів масової інформації і громадської думки та масових настроїв. Ставлення до каналів масової комунікації, вибір джерел інформації. Методичні особливості комплексних досліджень аудиторій ЗМІ у зв'язку із завданнями вивчення громадської думки. Неформалізований і формалізований методи аналізу повідомлень ЗМІ: особливості процедур, переваги та недоліки. Поєднання аналізу матеріалів масової інформації, офіційних документів, даних статистики, листів та інших документальних джерел. Комплексне використання даних опитування, конвент-аналізу та інших методів дослідження громадської думки.

Тема 10. Заключний етап дослідження громадської думки

Процедури аналізу та узагальнення результатів соціологічного дослідження. Вибір різновиду заключного аналітичного документа залежно від проблеми та масштабів дослідження. Прогнози динаміки громадської думки. Використання даних соціологічних досліджень у розробці соціальних технологій та соціальному проектуванні. Проблеми розвитку банку даних вивчення громадської думки. Результати соціологічних досліджень як один із інструментів управління громадською думкою.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	л	інд	с.р		л	с	л	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1. Формування громадської думки												
<i>Тема 1.</i> Суспільна свідомість і громадянська думка	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
<i>Тема 2.</i> Соціальна природа, структура і сутність громадської думки	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
<i>Тема 3.</i> Формування громадської думки	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
<i>Тема 4.</i> Функціонування громадської думки	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
<i>Тема 5.</i> Специфіка громадської думки різних соціальних спільнот	10	2	2	-	-	6	12	1	1	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	50	10	10	-	-	30	50	5	5	-	-	42
Змістовний модуль 2. Дослідження громадської думки												
<i>Тема 6.</i> Напрями вивчення громадської думки	4	2	1	-	-	4	10	2	1	-	-	8
<i>Тема 7.</i> Методи дослідження громадської думки	4	2	1	-	-	4	10	3	1	-	-	8
<i>Тема 8.</i> Особливості виявлення і фіксацій нових тенденцій в громадській думці	4	3	2	-	-	4	10	2	-	-	-	8
<i>Тема 9.</i> Процедури аналізу масової інформації та документів	4	4	1	-	-	4	10	2	-	-	-	8
<i>Тема 10.</i> Заключний етап дослідження громадської думки	4	2	1	-	-	4	12	2	1	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	50	14	6	-	-	20	50	11	5	-	-	42
ІНДЗ	20	-	-	-	20	-	12	-	-	-	12	
Усього годин	120	24	16	-	20	60	120	16	8	-	12	84

5. Перелік тем і зміст практичних (семінарських) занять

№з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин	Результат навчання (РН) за ОП
1	<p>Суспільна свідомість і громадянська думка</p> <p>1. Структура суспільної свідомості та її різновиди. 2. Громадська думка - стан суспільної свідомості.</p>	<p>Вивчити особливості суспільної свідомості та проявів громадянська думка</p>	2	
2	<p>Соціальна природа, структура і сутність громадської думки</p> <p>1. Соціальна сутність громадської думки 2. Структура громадської думки 3. Пізнавальні можливості громадської думки.</p>	<p>Проаналізувати соціальну природу, структуру і сутність громадської думки</p>	2	
3	<p>Формування громадської думки</p> <p>1. Комплекси чинників формування громадської думки. 2. Основні етапи формування громадської думки.</p>	<p>Проаналізувати формування громадської думки</p>	2	
4	<p>Функціонування громадської думки</p> <p>1. Критерії виділення суб'єкта і об'єкта громадської думки. 2. Поняття носія та виразника громадської думки. 3. Функції громадської думки.</p>	<p>Дослідити функціонування громадської думки</p>	2	
5	<p>Специфіка громадської думки різних соціальних спільнот</p> <p>1. Специфіка громадської думки різних соціальних спільнот. 2. Співвідношення суспільних та особистих інтересів і потреб. 3. Джерела дискусійності й компетентності громадської думки 4. Сутність і межі плюралізму та монізму громадської думки.</p>	<p>Вивчити особливості громадської думки різних соціальних спільнот</p>	2	

6	<p>Напрями вивчення громадської думки</p> <p>1.Комплекс методів збирання соціологічної інформації дослідження громадської думки</p> <p>2.Основні етапи дослідження</p> <p>3.Співвідношення соціально-демографічних груп і груп свідомості.</p>	Дослідити особливості сучасних напрямів вивчення громадської думки	2	
7	<p>Методи дослідження громадської думки</p> <p>1.Розробіть сценарій проведення фокус-груп по виявленню нових тенденцій у громадській думці.</p> <p>2.Відповідно до передбачуваних результатів сфокусованого дослідження сформулюйте комплекс тем для включення їх до анкети масового опитування.</p>	Проаналізувати основні методи дослідження громадської думки	2	
8	<p>Особливості виявлення і фіксації нових тенденцій в громадській думці</p> <p>1.Взаємодія ЗМІ і громадської думки та масових настроїв</p> <p>2.Неформалізований і формалізований методи аналізу повідомлень ЗМІ</p> <p>3.Комплексне використання даних опитування, конвент-аналізу та інших методі дослідження громадської думки</p>	Визначити особливості виявлення і фіксації нових тенденцій в громадській думці	2	
9	<p>Процедури аналізу масової інформації та документів</p> <p>1.Аналіз та узагальнення результатів соціологічного дослідження.</p> <p>2.Різновиди заключного аналітичного документа</p> <p>3.Прогнози динаміки громадської думки</p> <p>4.Результати соціологічних досліджень</p>	Проаналізувати процедури аналізу масової інформації та документів	2	
10	<p>Заключний етап дослідження громадської</p>	Визначити заключний етап дослідження	2	

	думки 1.Розробіть структуру соціологічного звіту. 2.Сформулюйте основні вимоги до підготовки аналітичні записки за підсумками соціологічного дослідження.	громадської думки		
--	--	-------------------	--	--

6. Перелік тем і зміст лабораторних занять

№з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин	Результат навчання (РН) за ОП
1	-	-	-	-

7.Самостійна робота

№з/п	Зміст роботи	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Підготовка до лекційних занять	12	16
2	Підготовка до практичних/семінарських/лабораторних занять	20	50
3	Підготовка до екзамену	30	20
4	Виконання індивідуальних завдань (зазначаються види завдань)	17	18
	Разом	79	104

Теми для самостійного вивчення

З метою організації самостійної роботи та забезпечення її ефективності студентам надається можливість виконувати творчі роботи й завдання, щонаєть пошуковий та аналітичний характер. Їх підготовка сприяє кращому засвоєнню у чбового матеріалу і формуванню у студентів креативності, критичності й системності світогляду.

Пропонуємо декілька видів самостійної роботи:

1. Письмові відповіді на питання, що виносяться на самостійну роботу.

(Найпростіша форма самостійної роботи, яка передбачає здатність знаходити у літературі конкретні відповіді на питання і систематизувати їх. Обсяг - 5 - 7 сторінок. **5 балів**.)

5 робіт за семестр.

2. Реферат.

(Дана форма самостійної роботи відображує можливість студентів не лише переказувати чужі думки, а й висловлювати власні. Ця форма передбачає й критичний аналіз різних точок зору. Обсяг – 10 - 15 сторінок. **10 балів**).

1 робота за семестр.

3. Аналіз монографій.

(Ця форма самостійної роботи передбачає вміння критично проаналізувати оригінальний філософський та соціологічний текст і

зробити власні висновки щодо його актуальності в наш час. Обсяг до 10 сторінок. **10 балів**).

1 робота за семестр.

4. Наукова доповідь.

(Працюючи над науковою роботою, студент повинен самостійно показати актуальність проблеми та сформулювати новизну власного підходу, використавши не менше трьох джерел. Обсяг – 15 - 20 сторінок. **15 балів**).

1 робота за семестр та їзахист на конференції.

Теми для рефератів:

1. Суспільна думка як складний духовний елемент
2. Суспільна думка студентської молоді
3. Вивчення настрою жителів України в період виборчих кампаній.
4. Громадська думка як соціальний феномен
5. Функції громадської думки
6. Соціологія громадської думки і методи її вивчення
7. Вплив ЗМІ на формування громадської думки
8. Громадська думка як соціальний феномен
9. Громадська думка та її відмінність від оціночного судження, знання, переконання, настрою.
10. Критерії і показники соціальної зрілості
11. Канали вивчення громадської думки і досвід її вивчення в інших країнах
12. Громадська думка: стратегія масових опитувань.
13. Опитування громадської думки
14. Громадська думка: історія і сучасність
15. Масова інформація і громадська думка молоді
16. Маніпуляція свідомістю
17. Реклама в соціальному просторі
18. Українське суспільство: моніторинг соціальних змін
19. Природа і функції громадської думки
20. Масова свідомість: досвід визначення і проблеми дослідження
21. Формування і вивчення громадської думки
22. Теорія суспільної думки
23. Людина, натовп та маса в громадській думці
24. Громадська думка і влада
25. Громадська думка. Відкриття спіралі мовчання

8. Індивідуальні завдання

Одним із видів індивідуальних завдань є написання студентської наукової роботи на конференцію та її публічний захист. Робота складається з таких частин:

- Вступ. (Вказується актуальність проблеми, мета та завдання, які ставляться студентом). 2 - 3 стор.
- Перший розділ. (Розглядаються 4 - 5 соціологічних концепцій щодо цієї проблеми та їх критичний аналіз). 4 - 5 стор.
- Другий розділ. (В цьому розділі ілюструється власна концепція студента та творче бачення проблеми). 5 - 6 стор.
- Висновки. (Робляться висновки дослідження та показуються перспективи розвитку проблеми). 2 - 3 стор.

8. Методи навчання

В процесі навчання використовуються словесні методи: лекція, лекція-дискусія; наочні: демонстрація матеріалу за допомогою мультимедіа засобів; практичні: контрольні роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання. Крім того, важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи, пов'язані із постановкою наукової гіпотези, розгляд якої має знайти відображення в навчальній діяльності студентів.

Основними формами навчання є лекції, семінарські завдання, самостійна робота студентів.

9. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та семінарських занять, за результатами виконання здобувачем вищої освіти завдань для самостійної роботи та проходження поточного тестування.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення навчальної дисципліни у формі екзамену.

Орієнтовний перелік питань до заліку

1. Суспільна свідомість та її структура.
2. Типи суспільної свідомості.
3. Громадська думка: визначення, зв'язок ' суспільні л свідомістю.
4. Природа громадської думки.
5. Чинники досліджування громадської думки
6. Основні ознаки громадської думки.
7. Суб'єкт громадської думки.
8. Об'єкт громадської думки.
9. Носій та виразник громадської думки.
10. Типи громадської думки.
11. Взаємозв'язок громадської думки, буденної та суспільної свідомості.
12. Етапи функціонування суспільної думки
13. Якісні характеристики суспільної думки
14. Функції громадської думки.
15. Умови прояву громадської думки.
16. Методи дослідження громадської думки
17. Форми вираження суспільної думки.
18. Забезпечення репрезентативності даних залежно від досліджуваної проблематики громадської думки.
19. Особливості поєднання методів фокус-груп та масового опитування.
20. Переваги і недоліки масового опитування
21. Метод спостереження.
22. Конвент - аналіз текстів ЗМІ.
23. Аналіз документів.
24. Процедури вивчення сукупної громадської думки та думки окремих соціально- демографічних груп.
25. Заключний етап дослідження громадської думки.

Післятестажний моніторинг проводиться у вигляді ректорської контрольної роботи, що передбачає виконання тестових завдань на навчальному порталі МДУ.

10. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
0	відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми
1	фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них.
2	демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
2,5	демонстрація глибоких, міцних знань; - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
45-50	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
35-44	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.
25-34	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю.
15-24	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю

1-14	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання підсумкового контролю.
------	--

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
	Денна форма			Заочна форма		
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Суспільна свідомість і громадянська думка	10	0,3	5	10	0,3	5
лекційні	5	0,15	-	5	0,15	-
семінарські	5	0,15	5	5	0,15	5
Тема 2. Соціальна природа, структура і сутність громадської думки	10	0,3	5	10	0,3	5
лекційні	5	0,15	-	5	0,15	-
семінарські	5	0,15	5	5	0,15	5
Тема 3. Формування громадської думки	10	0,3	5	10	0,3	5
лекційні	5	0,15	-	5	0,15	-
семінарські	5	0,15	5	5	0,15	5
Тема 4. Функціонування громадської думки	10	0,3	5	10	0,3	5
лекційні	5	0,15	-	5	0,15	-
семінарські	5	0,15	5	5	0,15	5
Тема 5. Специфіка громадської думки різних соціальних спільнот	10	0,3	5	10	0,3	5
лекційні	5	0,15	-	5	0,15	-
семінарські	5	0,15	5	5	0,15	5
Змістовий модуль 2						
Тема 6. Напрями вивчення громадської думки	10	0,3	5	10	0,3	5
лекційні	5	0,15	-	5	0,15	-
семінарські	5	0,15	5	5	0,15	5
Тема 7. Методи дослідження громадської думки	10	0,3	5	10	0,3	5
лекційні	5	0,15	-	5	0,15	-
семінарські	5	0,15	5	5	0,15	5
Тема 8. Особливості виявлення і фіксації нових тенденцій в громадській	10	0,3	5	10	0,3	5

<i>думці</i>						
лекційні	5	0,15	-	5	0,15	-
семінарські	5	0,15	5	5	0,15	5
Тема 9. Процедури аналізу масової інформації та документів	10	0,3	5	10	0,3	5
лекційні	5	0,15	-	5	0,15	-
семінарські	5	0,15	5	5	0,15	5
Тема 10. Заключний етап дослідження громадської думки	10	0,3	5	10	0,3	5
лекційні	5	0,15	-	5	0,15	-
семінарські	5	0,15	5	5	0,15	5
Виконання ІЗ	18	0,5	25	18	0,5	25
Підсумкова контроль	2	0,5	25	2	0,5	25
Підсумок	120	4	100	120	4	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук, мультимедіа-проектор, ОС Windows, пакет Microsoft Office, ресурси Moodle, Google Meet.

13. Рекомендовані джерела інформації

Обов'язкова література

1. Бергер П. Соціальное конструирование реальности: трактат по социологии знания. М.: 1995.
2. Березин И. Маркетинг и исследования рынков. Н . 1999.
3. Борев В. Коваленко А. Культура и массовая коммуникация. М., 1986.
4. Бурдые П. Социология политики. М. ; 993.
5. Бурдые П., Шампань П. Общественное мнение. // 50 на 50.: Опыт словаря нового мышления я. М., 1989.

6. Валецький О. Імшуратов А.Т. Політичний конфлікт у сучасній Україні: культурні виміри, структура, принципи аналізу. К., 1997.
7. Вебер М. Избранные произведения. М. 1990.
8. Викентьев И. Приемы рекламы и Public relations. Ч. 1. СПб., 1995.
9. Вишняк О. Електоральна соціологія: Історія, теорія, методи. К., 2000.
10. Возмитель А. Формирование и изучение общественного мнения. М., 1987.

Додаткова література

1. Войтасик Л. Психология политической пропаганды. М.. 1981.
2. Ганчев Д. Изучение и формирование общественного мнения. М., 1983.
3. Головаха С. Суспільство, що трансформується. Досвід соціологічного моніторингу в Україні. К.: 1997.
4. Голубков Е. Маркетинговые исследования: теория, методология и практика. М., 1998.
5. Горшков М. Общественное мнение: История и современность. М., 1988.
6. Громадська думка: за матеріалами семінару. - К.. 1999
7. Грушин Б. Массовое сознание: Опыт определения и проблемы исследования. М.. 1987.
8. Грушин Б. Мнения о мире и мир мне ний. Проблемы методологии исследования общественного мнения. М., 1967.
9. Джарол Б. Мангейм, Ричард К. Рич. Политология. Методы исследования. М., 1997.
10. Дмитриева Е. Фокус-группы в маркетинге и социологии. М., 1998.
11. Дридзе Т. Организация и методы лингво-психологического исследования. М.. 1979.
12. Дридзе Т. Язык и социальная психология. Уч. лос б. М.: 1980.
13. Зверинцев А. Коммуникационный менеджмент: рабочая книга менеджера PR. СПб.. 1997.
14. Здравомыслов А. Соціологія конфлікту. Уч. посіб. М., 1995.
15. Коробейников В. Социологическое изучение общественного мнения. Уч. посіб. М.. 1985.
16. Коробейников В. Пирамида мнений. Природа и функции общественного мнения. М., 1981.
17. Королько В. Основы публичной речеведения. К.: 2000.
18. Кушерець В. Полторак В.А. Вибори до Рад і громадська думка. К. 1990
19. Лебедева Т. Искусство обольщения. Публичной речеведения по французски. Концепция Практика М.: 1996.
20. Левада Ю. Людина, натовп та маса в громадській думці. *Соціологія: теорія, методи маркетингу*. 1998. №1-2. С.80-92.
21. Литвиненко О. Спеціальні інформаційні операції та пропагандистські кампанії. К. 2000

14. Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);
- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;
- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;
- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- відрахування з МДУ;
- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

Більш детально тут

Анкетування з академічної доброчесності:
<https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVl-dsENos1SCDRHfUpGia1YklgQK8j0/edit>

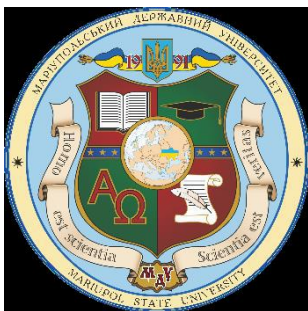
2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті МДУ.

15. Загальна інформація про навчальну дисципліну

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	Соціологія громадської думки
Освітня програма	Соціологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Кафедра, яка здійснює викладання	Філософії та соціології
Викладач ПШБ, посада	Слющинський Богдан Васильович, професор кафедри філософії та соціології
Електронна адреса викладача	b.slyuschinsky@mdu.in.ua
Консультації (дата, час, можливості он-лайн консультування)	Вівторок кожного тижня, 13:00, каб. 209а (Історичний факультет) або онлайн (платформи Google Meet, Телеграм)
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=7422
Компетентності та програмні результати навчання	

Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/кредити)	Кількість аудиторних годин		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	семінар.		
VII-й	120/4	24	16	Есе, аналітичні записки, реферати	Залік

В.о. завідувача кафедри

Тетяна ІВАНЕЦЬ

Гарант ОП

Богдан СЛЮЩИНСЬКИЙ